

Reg.

ઓલ્ડ

10

શ્રી ભવિન

દેશ ભક્તિ.

નાટકનાં ગાયનો તથા ટુંકસાર.

શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે

રચાવી છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર,
ઝવેરી ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાહ.
હાલ મુકામ-શાંતી ભુવન થીએટરમાં અમદાવાદ

—:O:—

પ્રત ૨૦૦૦) (સંવત ૧૯૭૮ સને ૧૯૨૨)
આવૃત્તિ ૪ થી

—:O:—

કીંમત રૂ ૧૦ ૦-૪-૦

૨૦૨૪૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૧૪૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ દેશભક્તિ

વિષય ૧-૧-૨-૪

શ્રી
દેશ ભક્તિ

નાટકનાં ગાયનો તથા ટુંક સાર.

—:—

સ્વર્ગસ્થસાક્ષર હાહ્યાભાઈ ધોળશાળી ઝવેરી ગાથીન

શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે

—:—

રચનાર

વેદકવિ-મોહનલાલ ભાઈશંકર ભટ્ટ

—:—

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

ઝવેરી ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાળી.

હાલ મુકામ શાન્તી ભુવન થીએટર અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૪ થી

પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૭૮

સને ૧૯૨૨

કીંમત રૂા ૦-૪-૦

આ નાટક સને ૧૮૬૭ના ૨૫મા એક્ટ, તથા ઇંગલીશ કોપીરાઈટ
એક્ટ સને ૧૮૧૧ મુજબ પ્રસિદ્ધ કતાએ રજીસ્ટર કરાવું
છે માટે કોઈએ છાપવું, છપાવવું, વેચવું વેચાવવું
તથા ભજવવું ભજવાવવું, નહીં.

માલિકના રેઝમ્પ સીવાયની ચોપડી ખરીદવી નહીં.

આ ઓપેરા અમદાવાદમાં શ્રી “ગણેશ” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
ધર્મચરણભાઈ માણેકલાલ ત્રીવેદીએ પ્રકાશકને માટે છાપ્યા.
(તા. ૨૦-૧૭-૧૯૨૨)

અમુદવાદ

ગ્રંથાલય

શ્રી ગુપ્તરાઈટ-સંગ્રહ

॥ ૐ તત્ સત્ ॥

શ્રી

“ દેશ ભક્તિ નાટકનો ટુંક સાર ”

સુત્રધાર તથા ખાળાઓ—મંગળાચરણ.

અંક ૧ લો.

પ્રવેશ ૧ લો—શ્રી ગુજરાત મહારાજા જયશીખર, રાજ્ય નગર પંચાસર પાસેના પહાડી જંગલમાં સીંહના શીકારે, શીકારનું છટકી જવું, વધાદાર સામંતનું એકાએક આગમન. પરસ્પરની મુલાકાત. સામંત સાથે લાવેલો જીવડનો પત્ર વાંચી જયશીખરને ક્રોધ, સામંતનું અનુમોદન પત્રની ખબર, શીકારમાં સાથે આવેલા સેનાપતી સુરપાળને જણાવવાની આજ્ઞા કરી સામંતને વિદાય કરવો, પુનઃ સીંહને શીકાર કરતાં સીંહ જયશીખર ઉપર દુટ્ટી પડવું, ખડાર ખાલી જવો, ખચાવ ની યુગ્મ મારતાં સુરપાળ વિગેરે રસાળા માણસોનું આવી પહોંચવું, જયશીખરનો અનન્ય બહી રીતે ખચાવ, સુરપાળ ઉપર વિમળદેવીએ મેહકીત થવું.

પ્રવેશ ૨ નો—સાધુ ઈશ્વર સત્વનમાં, એકાએક અગ્નિત, મગજના શીષ્ય કેશવરામ (અહંબ્રહ્મા)નું આવવું, પરસ્પરનો ખુલાસો મેળવી પરીણામે અહંબ્રહ્માએ ગુરૂથી છુટા પડવું. જલાશય તરફ જતી કમલા અને અંખીકાએ આસન નાંખી બેઠેલા અહંબ્રહ્માને મળવું, હર્દ સંબંધી ખુલાસો, મહાત્મા અહંબ્રહ્માને કમલાએ જીજ્ઞાસા મારે જોતને ત્યાં લઇ જવા.

પ્રવેશ ૩ બે—વિમળદેવીનાં સખીઓ સાથે ખગીયાનાં દર્શન પરસ્પર શૃંગાર એષ્ટા, વિમલા તરફથી નીતિ વચ્ચેના, સુરપાળનું આગમન, સખીઓનું અદ્રશ્ય થવું, દંપતી પ્રેમ, એકાએક સામંતનું પત્ર લઈ આવવું, રંગમાં ભંગ, સુરપાળનું સામંત સાથે જવું, સખીઓનું પુનરાગમન, વિમળાનું હિપહાસ્ય, સખીઓ અને વિમળાની અરસપરસ શૃંગાર એષ્ટા.

પ્રવેશ ૪ થો—કલ્યાણ પતિ લુવડનો પત્ર વાંચી ક્રોધયુક્ત સ્થીતિમાં સુરપાળનું અંતઃહૃદયમાં આગમન. પાછળ વીરસીંહનું આવવું, પરસ્પર વાક્ય યુદ્ધ, અપમાનકારક સ્થીતિમાં વીરસીંહનું, જવું, સુરપાળ અને વિમળાદેવીની મુલાકાત, દેશોદ્ધારને માટે દંપતિનો પ્રાણ આપવાનો નીશ્ચય, બંનેની દ્રઢ પ્રતિજ્ઞા, સુરપાળને વિદાયગીરી યુદ્ધમાં વિજય મેળવવા વિજયમાળા આરોપવી. અડગ દેશ ભક્તિ.

પ્રવેશ ૫ મો—મહારાષ્ટ્ર પતિ લુવડ સોલંકીઓનો દરબાર સામંતનું સંઘી માટે આગમન, સામંતને લાંચ આપી ફેરકવાના અયગ પ્રયત્ન, સત્યવાદી સામંતની દ્રઢતા, લુવડનો કોપ, સામંતને પકડવાનો હુકમ કરતાં ઘણીજ મહાદુરો ભરી રીતે અચાવ કરી સામંતે છઠ્ઠી જવું. (ટેબો.)

પ્રવેશ ૬ ઠો—કમલાનું ઘર, મહારાજ અહંબ્રહ્મ પધારેલા છે. શાસ્ત્રવચનનો તો અવળો અર્થ કરી ચળેલી વૃત્તિના અહંબ્રહ્મજીએ કમલાને સમજાવવી, કમલાની પવિત્રતા અને ચતુરાઈ, એકાએક અંબીકાનું આગમન, રાગ પરીક્ષા, મહારાજની કુટીલતા, અંબીકાને

ક્રોધ, ભોજન વીધી બાદ મોહિની નામની વેશ્યા સ્ત્રીએ જયોતીષ પૂછવા કમલાને ઘેર આવવું, મહારાજશ્રીનો દર્શન થતાં તેમને ઓળખવાની આતુરતા, કમલા સાથે ખુલાસો, સ્ત્રી વેશમાં અહંબ્રહ્મને ધોતાને ત્યાં તેડી જવા.

પ્રવેશ ૭ મો—જયશીખરનું અંતઃપુર. રાણી રૂપસુંદરીની વિકળતા, માઠા શુકનની બ્રાંતિ, સખીઓ સાથે ખુલાસો, મનને અસતોષ, જયશીખરનું રણાંગણમાંથી યુદ્ધ છોડી એકાએક ત્યાં આવવું, અરસપરસ ખુલાસો, રૂપસુંદરીનું વીરત્વ, જયશીખરનું પુરુષાર્થ, એકાએક સામંત દ્વારા શહેર ઉપર શત્રુએ ઘેરો ઘાલી આગ લગાડી છે અને રાજમહેલ ઉપર ધસી આવવાની તૈયારીમાં છે તેમ ખબર મળતાં રૂપસુંદરી વિમળા વિગેરેને ભોંયરાને રસ્તેથી વિદાય. કરણનું મહેલ તોડી દાખલ થવું, જયશીખર સાથે યુદ્ધ. જયશીખરને કેદ, સુરપાળનું આવવું, સુરપાળને કેદ, સાચી દેશ ભક્તિ.

ટૂંલો.

અંક બીજો

પ્રવેશ ૧ લો—જંગલમાં બીલ ભોકો પોતાના સરદાર સાથે ફારના નીચામાં મરત, એકાએક સામંતનું આગમન, મદદની માગણી, હા ના કરતાં પરીણામે બીલ ભોકોએ બનતી દરેક મદદ આપવી કષ્ટુલ કરી સામંત સાથે સર્વનું વિદાય થવું.

પ્રવેશ ૨ જો—અંગ રક્ષકો સાથે જંગલમાં નહીં જીનારે રમસુંદરી અને વિમળા, અચલીત સ્થિતિમાં, રમસુંદરીને પ્રથમ નહીં ઉતારી સામી તીરે પહોંચાડવી, એકાએક કરણુ તથા તેના સીપાઈઓનું આવી પહોંચવું રક્ષકોના સંહાર, વિમળાદેવી ઉપર બળાત્કાર થતા કરણુનાજ સીપાઈઓથી બચાવ (ટપ્પો.)

પ્રવેશ ૩ જો—મોહિની વેસ્થાને ઘેર અહંબ્રહ્મણ, વેસ્થાના ચાર ચંદનલાલનું આવવું, અરસપરસ ક્રોધયુક્ત તાડન વીધી ચંદનલાલ પાસેથી મોતીની માલા ગેપ, ભૈયાજી પાસે ધક્કા મરાવી અપમાન સાથે ચંદનલાલને કાઢી મૂકવો, અહંબ્રહ્મણે મોહિની બળાત્કારે મદીરા પાન, પરીણામે વિશેષ મદીરાની છઠ્ઠા, જેવો સંગ તેવો રંગ, અહંબ્રહ્મણ મદીરામાં મશ્વયુલ.

પ્રવેશ ૪ થો—કરણુ અને વીરસીંહ ડાવણીમાં, મદીરા પાન (ડેન્સ.) પહેરેગીર પાસે જ્યશીખરને બોલાવવો, મંદીવાન અનેલા જ્યશીખરનું હિંમતથી આવવું, અરસપરસ વાક્યયુક્ત, પરીણામે જ્યશીખર ઉપર ગોળા, બહાર, બીલ ભોકોની મદદ ભેદ સામંતનું આવવું,

છેલી સ્થીતીમાં ભોહીભોહાણુ થઈ ગએલા જ્યશીખરને લખને ચાલ્યા જવું.

પ્રવેશ ૫ મો—યુવાવસ્થામાં વિરહ વેદનાથી પીડાતી સામંતની પુત્રી પ્રવીણુ બાલાનો અંતર વિરે, શત્રુ પક્ષમાં ભળેલા, વીરસીંહ ઉપર તેનો પ્રેમ, નિરૂપાય, સખીઓનું આવવું, પરસ્પર કટાક્ષ, શૃંગાર ચેષ્ટા. પ્રેમ કંટક વ્યાધિનું સ્પષ્ટિ કરણ કરતાં સખીઓ સાથે વિદાય થવું. (પ્રેમની પીડા)

પ્રવેશ ૬ ઠો—બીભેનો અવાસ, જંગલમાં બીલડી સાથે રૂપસુંદરી, ભાવિખળે સગર્ભા અવસ્થામાં અત્યંત દુખમાં, મનની વ્યથા, બીલડી તરફથી આશ્વાસન, એકાએક પ્રાયસ થએલા જ્યશીખરને આખર સ્થીતીમાં લઈ સામંતનું આવવું, છેલ્લા ઉદ્ગાર રૂપસુંદરીને અંતીમ મેળાપ, જ્યશીખરનો ભયંકર સ્થીતીમાં દેહાન્ત, રૂપસુંદરીનો પતિ શોકની ઘેલછા. (રોદ્ર ભયાદીક ટેન્સો.)

પ્રવેશ ૭ મો—અરસપરસ લોભ અને જાળમાં સપડાએલાં મોહિની તથા અહંબ્રહ્મની બીખારી અવરથામાં, ગંગાસ્નાન નીમીત્તે નીકળતાં રસ્તામાં અનાયાસે ચંદનલાલનો મેળાપ, અરસપરસ પ્રેમ યાચના, મોહિનીને શીટકાર, આખરે અહંબ્રહ્મ સાથે વિદાય થવું, કગણી તેવી પાર ઉતરણી.

પ્રવેશ ૮ મો—પહાડી ગુફામાં જોડખાનું, સુરપાળ બંદીવાન સ્થીતીમાં, બંધુઓ પાસે દુઃખ મુક્ત થવા યાચના, વીરસીંહનું આવવું. અરસપરસ કટાક્ષ વાદ, વીરતા ઉભરાઈ જતાં સુરપાળે હાથની બેડીઓ

તોડી નાંખા છુટા થવું, વીરસીંહનો ગભરાટ સાથે સુરપાળને ઠાર કરવાનો નીશ્ચય, ખચાવમાં એકાએક પ્રવીણ બાળાનું આવવું. અરસપરસ વાક્યબદ્ધ, કરણનું અનાયાસે આવવું, બેડી તુટી ગએલી જોધ વીરસીંહ છુટી ગયો છે એવી ખાત્રી થતા અરસપરસ વેરભાવ, વીરસીંહે સુરપાળનો પક્ષ કરવો, ગોળી ખ્હાર, સામંતસીંહનું ભીક્ષો સાથે આવવું, સર્વેનો ખચાવ, કરણને ઘેરી લઇ જલમાં પુરવો, કરે તે ભરે. (ટેબ્લો.)

પ્રવેશ ૯ મો—બંદીખાનામાંથી છુટેલા સુરપાળ, સામંત, વીરસીંહ, ભીક્ષો વિગેરેમાં પરસ્પર મૈત્રી ભાવના રૂપસુંદરી તથા વીમલાને માટે સુરપાળને ચિંતા, રૂપસુંદરી ભીક્ષોના અવાસમાં છે તેમ ખબર થવી, વિમળા કરણના ત્રાસથી સતી થવાના નિશ્ચય ઉપર આવી છે તેવી ખબર સાંભળતાં સુરપાળને શોક, ક્રોધ અને વીરત્વ, પરસ્પરેના નિશ્ચય વિમલાને ક્રોધપણ રીતે ખચાવી લાવવા માટે સર્વનું ત્વરીત વિદાય થવું. સત્યનો જ્ય.

પ્રવેશ ૧૦ મો—જંગલમાં રમશાન ભૂમી-વિમળાનો કચ્છા વિલાપ ચિતામાં બળી મળવાનો નિશ્ચય, કરણનું આવવું, બ્રહ્મ મુદ્ધિ કરણનો સતી વિમળા ઉપર જુલમ સાધવું આગમન સતીનોપક્ષ, પરીણામે કરણનો મીઠાજ દાથથી જતાં એક સૈનીકનું ખુન, વિમળાદેવી ઉપર બચંકર આક્રમ, દુષ્ટતા ભરી રાજ્ય હઠ, પવિત્રતા ભરી સ્ત્રી હઠ, સર્વેનો અંતીમ નિશ્ચય, પરીણામે વિમળાનો સુરપાળ વિગેરેથી ખચાવ, કરણ ન.સીપાસ અંતે ધર્મો જ્ય.

ટેબ્લો.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ જો—જગલમાં દુઃખી સ્થીતિનાં વનરાજની સાથે રૂપસુંદરી, અનયાસે ભુવડના રસાલાના સરદારનું સીપાઇઓ સાથે ત્યાંથી પસારથવું, જતાં જતાં બીખારી ધારી વનરાજને દુકડો રોટલો ફેંકવો, વનરાજને ખેદ, રૂપસુંદરીએ તેને સંતોષ આવો, પૂર્વ સ્થીતિની ખબર પહોંચતાં વનરાજને ચિંતા, કોબ, એકાએક સાધુનું આવવું, અરસપરસ ઓળખાણ થતાં તેમને પોતાને આશ્રમે લાડળ્યા, ત્યાંથી વિદાય થવું. (કલ્પાંતે ભગવાન પ્રભુ.)

પ્રવેશ ૨ જો—વનમાર્ગ, એક બીજીથી છુટા પડી ગયેલા વિરસીંહ અને પ્રવીણ ખાળા, વિયોગી પ્રવીણ ખાળા સાધુ વેપધારીને વીરસીંહની શોધમાં, શોક ગ્રસ્ત. અનાયાસે પ્રેમી યુગલનો મેળાપ, અરસપરસના ભેદનો ખુલાસો, શ્રંગાર એટલો,

પ્રવેશ ૩ જો—સોરઠ જીતવા છાવણી નાંખી પડેલા ભુવડ તથા કરણ ઉપર સામંત વિગેરેએ છાપો મારવો, અરસપરસ યુદ્ધ પ્રસંગે, એકાએક મુરખાણનું આવવું, પક્ષમાં યુદ્ધ, અનાયાસે વનરાજનું આગમન, સર્વે સાથે અરસપરસ યુદ્ધ, ભુવડ તથા કરણને કેદ. (વનરાજનો વિજય ટેન્કો.)

પ્રવેશ ૪ જો—કાશી યાત્રાએ નીકળેલા અહંબ્રહ્મ બે છોકરાના આપ થપા છે, છોકરાઓ સાથે વાતચીત, મોહિનીનું આગમન, રસ્તામાં તકરાર, એકાએક ગુરૂનું આવવું સર્વેને મેળાપ, ગુરૂના હાથે સર્વનો ઉદ્ધાર. (સગસંગનો પ્રભાવ.)

પ્રવેશ પ મો—પંચાસરનો દરબાર, વનરાજ્યનો રાજ્યાભિષેક,
 તથા બુલકને બોલાવી છુટા કરવા, અરસપરસ મીતતા ને બંધ
 મળતી પ્રતીજ્ઞા, કરેલી બુલકની માફી માગવી, વીરસીંહ સાથે પ્રવિષ્ઠ
 માળનો હસ્ત મેળાપ, સદ્ પુરુષાર્થનું શુભ ફળ.

સંપૂર્ણ

શાંતિ ?

શાંતિ !

શાંતિ ?

દેશ ભક્તિ નાટકનાં

મુખ્ય પુરૂષ પાત્રો.

—:૦:—

જયશીખર...પંચાસર (હાલતું પાટણ) પતિ, ગુજરાતનો રાજા.

સુરપાળ.....જયશીખરનો સેનાપતિ.

સામંત.....જયશીખરનો વકાદાર નોકર.

વનરાજ.....જયશીખરનો માદી વારસ પુત્ર (યુવરાજ)

વીરસીંહ.....રાઠોડ બૂવડના પક્ષમાં ભળેલો. પાછળથી આવક્રમો
તરફ ભળેલો.

ભુવડ.....કમ્પાણ્યપતિ (મહારાષ્ટ્રનો ચક્રવર્તી જેવો રાજા)

ભુરે.....વનરાજનો આશ્રયદાતા.

અહંધાહી.....ગુરનો અર્ધદુશ્મ શીખ.

શંકર કવી.....રાજ કવી.

કરણ રાજ.....ભુવડનો પાટવી પુત્ર (યુવરાજ)

ચંદનલાલ.....મોહિનિનો આશ્રક (એક મહત્ત્વ)

—:૦:—

મુખ્ય સ્ત્રી પાત્રો.

રૂપસુંદરી...નયશીખરની રાણી (સુરપાળની બેહેન)

વિમળાદેવી...સુરપાળની રાણી (નયશીખરની બહેન)

પ્રવીણબાબા...સામંતની વીર પુત્રી.

કમળાગૌરી...એક આદર્શનીય બાલિકા કુટુંબની કુળવધુ.

ચાહિની.....એક વેશ્યા સ્ત્રી.

અંબીકા.....કમળાની પાડોશી.

તે ઉપરાંત રાજ્ય સેવકો, સેનિકા, સાહેલીઓ, કંમનીઓ
અપાઠી પ્રયોગાવી બીજા બીજા પાત્રો.

સ્થળ—પહાડી પ્રદેશ, બગીચો, હરબાર, રણવાસ, નદી, છાવણી,
જંગલ, સમજાન, ખૂમી, રાજ્ય માર્ગ, રાજ્ય, સભા છાવણી,
વિગેરે, વિગેરે.

ખાસ લલામણુ.

વિજળીનું સાર અને સસ્તુ ટકાઉ ફીટીંગ

ક્યાં કરાવશો!

અમારે ત્યાં દરેક જાતની ઓસરાંમ તથા ફીલીપના
હાફવોલ્ટ તેમજ ઓરડીનરી લેમ્બો, ફેન્સી
ફીટીંગો, બ્રેકટો ફેન્સી શેડ, અને ઇલેક્ટ્રીકને લગતો
દરેક જાતનો જથ્થાબધ તથા છુટક સામાન અમારે
ત્યાંથી મલશે.

બીજાની મુલાકાત લેતા પહેલાં

અમારા ભાવની તથા કવોલીટીની સરખામણી
કરવા લલામણુ છે.

હરીમસાદ એમ મહેતા એન્ડ બ્રધર્સ.

ઇલેક્ટ્રીકલ એન્જનીઅર્સ, એન્ડ

કોન્ટ્રાક્ટર્સ. હાતીમ બીલડીંગ. રીપીરિંગ.

અમદાવાદ.

ઓસ્મ તત્સત્ પરમાત્મને નમઃ

॥ શ્રી ॥

દેશભાક્તિ.

નાટકનાં ગાયનો.

મંગળાચરણ.

સુત્રધાર તથા બાળાઓ— } શ્રીપતિ પ્રથમ સ્મરું હું તવ નામ મંગળકર
પુર્ણ બ્રહ્મ પુરુષોત્તમ પ્રણમું પાદ પંકજ રજ
અહીં પાણી શિવ નામી વીધનાથ વન્દુવારી—
આદિ મધ્યને અનંત કર્તા અકર્તા અન્ય
સ્વરૂપ શાતને અનન્ય સચરાચર મય દિગંત

બાળાઓ—

૧

ધન્ય આર્યનાં વિરલ દંપતી વીર વહીલ સંતાન.

આહે જે દેશ તણું કલ્યાણ—

નીજ માતૃ ભૂમીને પરમ પુનીત કરવા
 સર્વસ્વ તણ જે સ્વાત્માર્પણ કરતા
 વીર ધર્મ યજ્ઞ વેદીને વિષે
 યા હોમ કુદી પડતા ધૈર્ય ધરી કેસરીયાં કરતા—

ગુરૂ—

૨

ત્યાગી નિજ ધર્મ જીવ વિષય ભોગી થયા (૨)
 આવરણ સ્પર્શથી તણ જતાં સન્મતી
 નીતિ સત્કર્મ હરી સ્મરણ ભુલી ગયા
 તુચ્છ સંસારના ક્ષણિક સુખ કારણે
 મોહ પાસે પડી પ્રપંચ રાચી રહ્યા
 શુદ્ધ બ્રહ્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ તણ
 રાગી વૈરાગ સૌ એક રાગી થયા—

કમળ અંબીકાને આહંબ્રહ્મ— ૩

ક-મ—વાહ મંગળ દિવસ આજે મળ્યો અમને

ગુરૂ નમો નારાયણ તમને

આહં—રે વાહજી વાહ

હર્ષ મન માફ તે મધુર વચને સુંદરી હાં-વાહ

ક-મ—આ સંત સાચા મળીઆ,

મનોરથ મનના ફળ્યા

અહંબ્રહ્મા-અહંબ્રહ્મા છે આ

હરીજન બાધની બારે બલા

ક-મ—પ્રભુ મારે ઘેર પધારો જન્મના જોગીરાજ-વાહ

૪

સાખીઓ—ચાલો ચાલોને કુલવાડીએ સાહેલીરે

ચંપા ચંબેલીને ગુલાબ વીણીને બરશું છાબ

બહેકે શું બટ મોગરો—સાહેલીરે.

ગુંથીને પ્રેમ કુસુમની માળા વીરનરનેકંઠે બાળા

હૃદયે હૃદયે હસીને આરોપજે સાહેલીરે

૫

સાહેલીઓ—

(ગરબો)

આર્ય બાળા થાજે સંસારે સ્વર્ગીય સ્નેહ

ઝરણી સુખ કરણી

થરો નિઠુરના નરકની વેતરણી સુખકરણી—આર્ય.

સાખી.

નીજ હૃદય અક્ષય પાત્રને નીતિ નીરવડે નિરમળ કરી

સંસારી સ્નેહ સુધાકરો અભિષેકથી આરોગ્યતિ

કુંતા કૌશલ્યા દેવકી આદી જીવન ગતમાતાનાં
 જનમ્યા જગતમાં જે થકી નર રામ કૃષ્ણાર્જુન સમા
 વહી ધર્મ કર્મ ને વીરત્ય વિરમાત થાને
 વિરાગના મુરાંગના દેવી સતી ગણાને
 પ્રિય પરમ પુનીન ધરણી થઇ ત્રીવિધ તાપ હરણી
 ભગિની ભવનીતિ જળ તરણી બની સ્વર્ગ સદન સરણી

આમ ૭

વમળા—

૬

મારા મૌઘી મહેમાન મુજન શાણા શ્રીમાન
 પ્રાણુ આવો તમેરે પધારો તમે
 ખીલ્યાં આ શાનાં પુષ્પ આછાં આછાં ઉદાને-પ્રાણુ
 મુર—મુદલા પ્રણય વચન વશીકરણે ચિત વિત રતિ હરનર
 વમળા—હૃદય વસેલા રાગ અમારા
 સ્વીકારો સન્માન
 દેહશું અધિકાં આદરમાન—

વિમળા
દેલીઆ } ૭

ઓ સજની મારી પાછળ કુલવાડીમાં ક્યમ ગઈતી
 સજળ નેત્ર મુખ મ્હાને થયું કેમ થરથર કંપી રહીશું
 સાડી ચોળી સર્વ ચુથામાં (મર) શ્વેદે લીંબઈ ગઈતું

વિમળા—ઝોઝ ભર્યો ઉધાન વિષે માંહિ ફરતો છે કુવારો
ફરતાં ફરતાં ફડકે ભરાણી વસ્ત્ર ભીંજ્યાં મારાં

ઝો સજની મારી પાછળ હું પુષ્પ વિણવા રહીતી
સાહેલીઓ—ચપળ ચપળ ચપળા ચમકે એમ ચપળ
વૃત્તિઓ તારી

વળી વળી પાછું જોઈ અલી તું શે ચરતી શીતકારી
વિમળા—વાટે વળતાં ચોર મળ્યો મને નયન બાણથી મારી
લાવણ્ય સઘળું હુટી ગયો એ હૃદય ચોર વનમાળી
ઝો સજની મારી પાછળ હું પુષ્પ વીણવા રહીતી

વિમળા—

૮

રાજ ચડો રણમાં કેસરીયાં

છટ સ્મરીને શત્રુ હણીને

પામે વિજય રણમાં—

સુભટ સીધાવો લખને લઢાવો

વહેલા વળજો રાજ

રંગ જીવનમાં રાખી રસીલા

સોંપીશ આ તન પ્રાણ પ્રાણ પ્રાણ—કેસરીયાં

નાય.

મોહિની—

૬

હારે ખીલી જોખન વચંત કુલવાડી
 છુટાવું બહાર આવો રંગીલા સેલાણી. (૨)
 ચીતડું ચંપેવણીને તન માફ કેવડો
 સાધી ચોળી આ કમુંબલ રંગે રંગાણી (૨) છુટાવું
 જીવાનીના જોરમાં જોખનના તોરમાં
 આજ શાણી પણ થઈ છું હેવાની દીવાની ચાર આવે

મોહિની અહંબ્રહ્મા— ૧૦

મોહિની—સન્યાં ચોળીને સાડી બન્યાં રમણી રૂપાળી
 જરા નખરેથી ચાલો બ્રહ્મચારીજી

અહં—ચાલું હંસલણીની ચાલ તાણું ભૂકુટી કમાન
 બને પુરૂષો બેહાલ જોધ નાજની

મોહિની—વાહ વાહ ચાલું

મીઠાં ઘેબર જલેખી રોજ સાથે જમીશું

અહં—તમે રાધા હું કૃષ્ણ વાસ રંગે રમીશું—સન્યાં

રૂપસુંદરી—

૧૧

મને અધિક વિકળતા આજે આ તન બાળતી
 અંતર બાળે ગાત્રને બાળે
 ગતિ મતિ હારી શુદ્ધિ વિચારે
 પળ પળ જીવન પ્રજાળતી—આ તન
 ધૈર્ય ઘટે મન ધીર ન રહેતી
 દેવ ગતી શી કળતી ન કોથી
 અન્ય અંતરની પીડા હું ન સંભારતી—આ તન

અંક ૨ જો.

લીલો—

૧૨

બાહ બાહ મહીરા દેવી નહીં અવર જગતમાં એવી
 તનમન અતી બહેલાવી અલમસ્ત બનાવે તેવી
 છ અજબ ગાથા દેનારી મદમસ્ત હસ્તીના જેવી
 ખ્યાલી ભરીને પ્રેમથી ભાઈ અમન ચમનમાં લેવી
 ગૃહસ્થો પાંચે કોઈ છાના ઉધાન કે ઘરમાં
 પ્રત્યક્ષ કોઈ પીતા મીત્રોના મંડળમાં
 સુદ્ધે ચઢાવે ચોદા સંગ્રામ ક્ષેત્રમાં
 એ રીત દેવી મહીરા પુંબતી આ જગતમાં

અહંબ્રહ્મને ચંદનલાલ ૧૩

ચંદન—પ્રિયા નખરાળી ઘુંઘટ વાળી

ચાલ પીલહાઉસ જઈ ચક્રમાં બેસીએ

અહં—ઉં હું.....(હું તો નહીં આવું)

ચંદન—શું નવ લાખ હાર પડ્યો બોલો

અહં—બજ્યું ઘડી ઘડી અમને શું પુછો

ચંદન—બુલબુલ મુખ તારું બેવાદે

અહં—મુછાળો મહીંથી નીકળશે

ચંદન—દીલહાર અરે, શા લાડ કરે કુરબાન જીગર દીલબાન પરે

અહંબક્ષને મોહિની

૧૪

અહં—ઓ પ્યારી મોહિની (૨)

મોહિની—પ્યારા દીલદાર ચાર તમને ઓવારી બાઉ

અહં—ચાલો હોટલમાં વહાલી મોટર જોડાવી નવી

મોહિની—હાલો સીનેમા કે ગ્રામા ચોપાટી ભણી

અહં—છાંટો લાવોને જરી

મોહિની—ચાલો મંદીર માંડી

હીવર ખસ્યું છે નથી જીવનું ઠેકાણું જરી

વારાંજનાઓ

૧૫

મુઠને રાણે રાણલજી જીતસ્વીરવે

ભલોરે મીંચા તેજ તીખા જીજી તીરવે—મુઠને

જીવ્હ રાણોજી શુદ્ધમજા આહિન

વરયો વારીંગ ન્યાં વકર વરામન

કએધિ કોણ જીજીરવે ભલોરે

ભાંધિકયો હાથે રાણે મુંભાંદમે

અખડયુ અડાએ પહિને ફંદમે

ધીધન લાએ તકમીરવે—મલોરે.

અવિણ્ણ બાળા—

૧૬

હારે જાય ચાલી જીવાની આ ખાલી
 આ કુસુમ કળી જાયે કરમાઈ વિણ્ણ માખી (૨)
 મનની મુરાદ કહેતાં હું મુગ્ધિની શરમાઈ
 તન મદન માર સહેતાં અંતર અતિ અકળાઈ
 નવ રંગ કુલી ફાલી આ જોખન કુલવાડી
 રસીયા વિનાની હાં સુકાઈ ચાલી-હારે

અવિણ્ણ-સખીઓ—

૧૭

કામ કટંક વાગ્યો ઉંડો અંતર સાથે
 વીસમ વેદના એ જેને વીતી હોય તે જાણે
 સખીઓ—કુમળી કંચન વેલડી તું શોકાતુર આવી શામે
 કઠણ કાળજી રાખ હોય બા સાઈ થાશે સૌ કાળે
 અવિણ્ણ—પીડા પ્રમુતીની શું વંધ્યા જાણે [હાય] કામ
 સખીઓ—અમો ના જાણીએજી ઉંડી પીડા શી તારે
 અવિણ્ણ—કદલી કુંજે મધુર રંજે મધુકર મકરંદ ધારે
 સખીઓ—આ વીચીત્ર જાદુ બધા સંસારે [વાહ] કામ

૩૫સુંદરી—

૧૮

ભાવી રંગ વિચિત્ર બતાવે
 પામર જીવ નીજ કર્મના બંધન
 ભોગવે ભાવે કે કભાવે
 નીશ દીન નવી ઉપાધી પ્રગટી
 ભવ અટકી અથડાવે
 આશા તૃષ્ણા તોય ન ત્યાગે
 પળ પળ મતિ પલટાવે—

મોહિની-અહંબ્રહ્મ—

૧૯

મોહિની-હાય હાય લેઉં તારા નામના છાજીઆં (૨)
 અહં-મળ્યાં આપણુ બે કર્મનાં અભાગીઆં—હાય.
 મોહિની-જંતર મંતરમાં ભીખારણુ બનાવી
 મને લોળીને ગરદન મારી
 માર પડે તોય લાજે ન મનમાં
 અહં—ખમા ખમા થયાં છે ઘણાં
 માર ખાઈ ભાગી ગયાં મારાં પાંસળા—

વિમળ—

૨૦

મિથ્યા મુરખ માનવીનું કુદાવુ
 અંતે સરવેને ચિતામાં જવાનું
 બળતી ચિતાના પ્રલય વાયુ સાથે
 ચૈતન્ય ઉદીને હવામાં સમાશે
 અગ્નિની જ્વાળે શરીર ભસ્મ થતાં
 ચિતા ચિતામાં સમાધિષ્ઠ થાવું

અંક ૩ નો.

ગાયન ૨૧ મું.

પ્રાણથી છે પ્યારોરે સુંદીર મારો રેંટીયો હોજી,
 રેંટીયાનો બોલો જયજયકાર
 ધીમો ધીમો ચાલેરે.....(૨)
 રહીઆજો મારો રેંટીયો હોજી.

સાખી.

માતૃભૂમીના વીર નરનારી ધરી દેશની ઠાજ,
 રાખો ઘેર ઘેર રેંટીયા સુતર વણવા કાજ.
 તનમનથી ખાદી વણી સફળ કરો અવતાર,
 સુતર કેરા તાંતણે થાશે હીન્દ ઉદાર.
 ખાદીમાં આખાદીરે એવું સમજી કાંતો રેંટીયો હોજી,
 રેંટીયાનો બોલો જયજયકાર.....ટેક.

૩૫ મુંદરી—

૨૨

કહું તારીફ શી તારા તમાસાની ખરે તગદીર
 ખેલાડી ખેલ ખેલાવે ખલકને તું ખરે તગદીર
 ઘડીબર આખી આલમનું અપાવે રાખે તું તગદીર
 પલકમાં તે પડાવી લે ખરે ખાલી હીકું તગદીર
 વગાડે તું વળી વાળ પળે પળનાં બુદ્ધા તકદીર
 મુલાવે સુર કાંઈ બુદ્ધા જગત જનને અરે તગદીર

અવિષુ—

૨૩

શાને ટહુકાર કરેરે (૨)
 અલી કાં શબ્દ શરે વિરહીના તું પ્રાણુ હરેરે
 કોમળ સ્વરથી પિયુને પોકારી
 બીચારી આમ કુંજે કોઢીલા અમલક મરેરે—
 બેન પડે નહીં ખ્યારા પપેચા
 પિયુ પ્રિયુ કરતાં આજ પંખીકું ઝુરીને મરેરે—

અવિષુ-વીરસીંહ—

૨૪

અવિષુ—પ્રેમ હીરાનું પાણી તપાસવા
 સોંપીએ અંતર આપ જમેરીને

એના શું આમથી મૂલ

વીર—મુખે માગે તે કબુલ—

પ્રવિણ—પ્રેમની કથા જાણીયની ભોગણ

મોહન નામની માળા જપું

શોધતાં આજ મળ્યા અલભેલડા

હેયાની હોંશ ન રોકી શકું—

અહં-મોહિની- }
કાકરા-ગુર- }

૨૫

જ્યારે પરણવ પાપ પ્રજલશે ત્યારે પૂણ્ય સામટાં ફલશે
જનનાં દુઃખ માત્ર હર દળશે મનના સર્વ મનોરથ ફળશે
સુત વિત દારા સંપત્તિ આદિ અનુકુળ આવી મળશે
સદ્વિદ્યા સાંપડતાં જમ તપ તીર્થ યોગ સો ફળશે—
હંધા ખેલો દાવો જગમાં પાસા સવળા ઢળશે
ભગવત રાજી મતાં ખચીત પોખાર તમારા પડશે

શોખીનોને

પુરા ખબર

હમારે ત્યાં દરેક જાતનું રેશમી તથા સુતરાઉ કાપડ તેમજ દરેક જાતનું જરીકામ જેવું કે છકની શ્રીટ તથા સલમાની શ્રીટ તથા દરેક જાતનું ભરતકામ વીગેરે મળશે તથા મલમલના પટા તથા ભરતકામનું રેશમ તથા કોરો ટોપી પણ છાપી આપવામાં આવશે.

બનારસની સ્વદેશી સાડીઓ.

હાલમાં દરેક જાહેનોમાં પોતાના દેશમાં બનેલું સ્વદેશી કાપડ વાપરવાનો મોહ દીન પ્રતીદીન વધવા લાગ્યો છે. આ મોહ પુરા પાડવા હુમોએ બનારસની ઉંચી કીસમની દેશી બનાવટની તરેહતરેહની વાપરવા લાયક સાડીઓ, તેમજ દરેક પ્રકારનું દેશી કાપડ ઉપરાંત દરેક જાતની ખાદી તેમજ સ્વદેશી ચેકો વીગેરે મંગાવ્યા છે જે કીફાયતે મળશે.

શા. વીરચંદ નાનચંદ.

૬૦ મોટા મંદીર—સુરત

ફક્ત જુજ નકલો બાકી છે.

અમારી પ્રખ્યાતી પામેલી પ્લેઓ જહેર
પ્રજની માગણીથી ભાષણ તથા ગાયન સાથે છપાવી
ટીકીટ ઓફીસમાં વેચવા માટે રાખેલી છે.

સન્યાસી

સતી પદ્મિની

સતી દ્રોપદી

સતી સુલોચના

જલીમ દુલીયા

માટે સાહિત્યના શોખીનોએ આ અમુલ્ય
તકનો લાભ લેવા ચુકવું નહીં.

માલેક ઝવેરી ચંદુલાલ દલસુખરાંમ ધોળશાહ.

શ્રી રક્ષી નાટક જાહેર ખબર ડૉ. શાંતીસુવન થીએટરમાં સમાજ. અમદાવાદ

નીચે લખેલાં પુસ્તકો શ્રી રક્ષી નાટક સમાજનો સુકામ જ્યાં
હોય ત્યાંથી અથવા અમદાવાદ તળપદમાં પ્રસિદ્ધ કર્તા પાસેથી
મળશે માટે જોઓ. સાહેબને જોઈતાં હોય તેઓએ રોકડી
કીમતથી મંગવી લેવાં. વેલ્યુપેબલ અથવા નોટપેડ કાગળ
રાખવામાં આવશે નહિ. નીચેનાં દરેક પુસ્તકો માત્ર આનાની
કીમતે મળશે.

૧ સતિ સંયુક્તા	૧૯ શ્રી ભદ્રાચુ	૩૭ કુશુમ્ભલતા
૨ સંગીતલીલાવતી	૨૦ સતી દ્રોપદી	૩૮ હંસાકુમારી
૩ પવિત્રલીલાવતી	૨૧ કૃષ્ણીરસાય	૩૯ ગુલબંકાવલી
૪ સતી પાર્વતી	૨૨ શ્રી સંન્યાસી	૪૦ અભયસીંહ
૫ અમૃતમતી	૨૩ જાલીમદુલીયા	૪૧ કર્મકળા
૬ રામ વિયોગ	૨૪ મદન મંદીર	૪૨ નરસિંહ મહેતા
૭ મ્યુનીસિપલ ધ.	૨૫ સતી પદ્મિની	૪૩ સગાળશા
૮ ભોજકુમાર	૨૬ અજીતસીંહ	૪૪ કૃષ્ણ સુદામા
૯ સરદારયા	૨૭ ભગવતગીતા	૪૫ મહાકવીકાળીદાસ
૧૦ હિમાદેવડી	૨૮ કુલિન નાયકા	૪૬ રાજરતન
૧૧ વીણા-વેલી	૨૯ સતિ દમયંતી	૪૭ પ્રહ્લાદ વિજય
૧૨ વિજયા વિજય	૩૦ સતીસુલોચના	૪૮ કૌરવ પાંડવ ભા ૧
૧૩ મદન મંજરી	૩૧ કેશર કીશોર	૪૯ જળધર સતીવ્રંદા
૧૪ ઉદયભાણુ	૩૨ ભદ્રાચુ	૫૦ કૌરવ પાંડવ ભા ૨
૧૫ મોહનીચંદ્ર	૩૩ સુખદ્રા હરણુ	૫૧ લલીતપ્રિયા
૧૬ વિજય કુમળા	૩૪ ઉર્વશી	૫૨ સૌંદર્ય વિજય
૧૭ ગીતા સુદરી	૩૫ રોહોડ કન્યા	૫૩ દેવી દિવંદુતી
૧૮ સતી સીતા	૩૬ પવિત્ર લક્ષ્મી	૫૪ મહારાજા અસોક

